

Mona Agaton

Barn- och grundskolenämnden

Motion - Barnperspektivet i nämndernas verksamhet

Sammanfattning

Ledamoten Bo Gustafsson Grip (S) yrkar i en motion att Täby kommun skapar en strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnens rättigheter inom de kommunala verksamheterna. Motionären hänvisar till den nationella strategin som Riksdagen godkände i mars 1999 (prop. 1997/98:182).

I juni 2010 presenterades ett förslag till ny nationell strategi och regeringen har träffat en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting för att intensifiera och utveckla arbetet med barnets rättigheter i kommuner och landsting. Kommunledningskontoret föreslår att motionen avslås i avvaktan på mer samordnade insatser.

Förslag till beslut

Barn- och grundskolenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunfullmäktige avslår motionen med hänvisning till det avtal som har träffats för åren 2010-2013 mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting om kartläggning och satsningar för att stärka barnens rättigheter.

Bakgrund

FN:s barnkonvention

Konventionen om barnets rättigheter antogs av FN:s generalförsamling 1989. Sverige ratificerade konventionen efter ett beslut i riksdagen i juni 1990. Praktiskt taget alla världens stater har anslutit sig till barnkonventionen och varje stat är förpliktad att vidta alla lämpliga åtgärder för att genomföra konventionen i sitt land.

Barnkonventionen innehåller fyra grundläggande principer. De ska vara styrande för tolkningen av övriga artiklar, men har också en egen självständig betydelse:

- Inget barn får diskrimineras på grund av härkomst, kön, religion, funktionshinder eller andra liknande skäl (artikel 2).

TÄBY KOMMUN

- Barnets bästa ska vara vägledande vid allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga (artikel 3).
- Barn och unga ska tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar (artikel 6).
- Barn och unga ska ges möjlighet att framföra och få respekt för sina åsikter i frågor som berör dem (artikel 12).

I Sverige har Barnkonventionen införlivats i svensk rätt genom transformering, dvs den internationella överenskommelsen eller delar av den har successivt inarbetats i svensk författningstext. För statliga myndigheter, kommuner och landsting handlar det således dels om att beakta barnkonventionens intentioner i olika verksamheters beslut, dels om att tillämpa den lagstiftning som har förändrats i enlighet med barnkonventionens krav.

FN:s barnrättskommitté

För att övervaka att de stater som har ratificerat konventionen också lever upp till den, finns FN-kommittén för barnets rättigheter (barnrättskommittén). Vart femte år skickar alla länder som har anslutit sig till konventionen en rapport till kommittén om hur barnkonventionen har genomförts. Regeringen lämnade 2007 sin fjärde rapport.

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen är en central aktör när det gäller arbetet med att genomföra barnkonventionen. Barnombudsmannen har ett särskilt ansvar att driva på genomförandet och bevaka efterlevnaden av barnkonventionen på alla nivåer i samhället och att företräda barns och ungas rättigheter och intressen.

Den nationella strategin

Riksdagen godkände i mars 1999 (prop. 1997/98:182) en nationell strategi för att förverkliga barnkonventionen i Sverige. Den riktar sig till riksdag, regering, statliga myndigheter, landsting och kommuner. För den statliga nivån gäller åtgärder och målsättningar av karaktären krav, medan de för den kommunala nivån är rekommendationer. Strategin har sedan utvecklats av regeringen i januari 2004 (skr.2003/04:47). Strategin innehåller tio moment, varvid kommunerna främst berörs av följande:

- Kommuner och landsting bör erbjuda kommunalt anställda vars arbete har konsekvenser för barn och ungdomar utbildning för att kunna stärka sin barnkompetens och sina kunskaper om barnkonventionen.
- Kommuner och landsting bör inrätta system för att kunna följa hur barnets bästa förverkligas i det kommunala arbetet.

TÄBY KOMMUN

- Barns och ungdomars inflytande och delaktighet i samhälls- och trafikplaneringen skall utvecklas.

Den 28 juni 2010 lämnade regeringen över propositionen ”Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige” till riksdagen (prop 2009/10:232). I samband med den nya strategin tar regeringen flera initiativ för att stärka barnets rättigheter, såsom insatser för att bekämpa våld mot barn, skapande av ett system för uppföljning av barns levnadsvillkor, uppdrag åt barnombudsmannen att kommunicera och sprida och kommunicera den nya strategin m.m.

Satsningar på den kommunala nivån

Ett annat initiativ som härrör från propositionen är en i juni 2010 träffad överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Lands-ting (SKL) om en satsning för att stärka barnens rättigheter under åren 2010-2013. För detta arbete planerar regeringen att avsätta 8 mnkr till SKL och 1 mnkr till Barnombudsmannen. Det första steget innebär att SKL i samarbete med Barnombudsmannen gör en kartläggning före utgången av år 2010 av behovet av utbildning eller andra stödinsatser hos kommuner och landsting. Därefter ska SKL ta fram en handlingsplan för hur barnets rättigheter kan stärkas i kommuners och landstings verksamheter. SKL och Regeringskansliet ska sedan samråda om vilka åtgärder i handlingsplanen som ska genomföras.

Barnkonventionen i barn- och grundskolenämndens verksamhet

Verksamheter inom Barn- och grundskolenämndens områden är starkt reglerade och styrda genom en mängd lagar, förordningar och föreskrifter. Innehållet i många av lagarna stämmer överens med barnkonventionens krav om barnets rättigheter. De lagrum som berör nämndens verksamheter enligt barnkonventionens grundprinciper är framförallt innehållet i Skollagen. I den nya skollagen förstärks skyddet för barn och elever så långt som möjligt i och med ett samlat ansvar för rektor avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Beslut ska även vara formella och kunna överklagas. Skolhälsovård ska även inkludera psykosociala insatser och krav ställs på tillgång till psykolog och kurator.

Utöver skollagen finns en mängd lagar, förordningar och föreskrifter som ger stöd för barnets rättigheter och att barnets bästa sätts i främsta rummet. Förutom svensk lagstiftning berörs vi av EU:s regelverk och det finns möjlighet att tillämpa olika internationella avtal som ex. Haagkonventionen och Europarådskonventionen.

Kommunledningskontorets kommentarer

Barn- och grundskolenämndens verksamheter regleras i hög grad av omfattande lagstiftning. Regeringen avser nu stärka lagstödet genom att låta se över all lagstiftning som rör barn så att den är utformad i överensstämmelse

TÄBY KOMMUN

med barnkonventionen. Med det nya förslaget till ny nationell strategi samt att regeringen har träffat en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting för att intensifiera och utveckla arbetet med barnets rättigheter i kommuner och landsting föreslår kommunledningskontoret att motionen avslås i avvaktan på mer samordnade insatser.

Homar Kadir
Barn- och grundskolechef